

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 121 Кодексу України про адміністративні
правопорушення та інших законодавчих актів України
щодо безпеки експлуатації транспортних засобів»
*(реєстр. № 9210 від 17.04.2023 р.)**

Прикінцевими положеннями законопроекту (реєстр. № 9210 від 17.04.2023 р.) передбачено зміни до Закону України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів», зокрема пропонується:

- під час ввезення транспортних засобів визнавати документами, що засвідчують відповідність транспортних засобів вимогам технічних регламентів та екологічних норм, сертифікат або інший документ про підтвердження відповідності, виданий згідно із законодавством України або держави – члена Європейського Союзу чи їх уповноваженими органами, виробниками цих транспортних засобів або їх уповноваженими представниками в Україні, або будь-яким іншим іноземним уповноваженим державним органом країни, з якою укладено відповідний двосторонній договір та / або багатосторонній міжнародний договір (крім сертифікатів, отриманих за адміністративними процедурами Російської Федерації та Республіки Білорусь);

- вважати визнанням та підтвердженням результатів оцінки відповідності та / або придатності, що відповідають законодавству України, наявність документів про реєстрацію та право власності на всі види транспортних засобів (у тому числі механічні й самохідні, спеціальну та сільськогосподарську техніку), предмети їх обладнання та їх частини. На такі транспортні засоби не поширювати вимоги щодо підтвердження відповідності та / або придатності в Україні й надання документів, що засвідчують відповідність транспортних засобів вимогам технічних регламентів та екологічних норм.

Процедуру оцінки відповідності й документи, що є її підтвердженням, визначає Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (далі – Закон), ухвалений на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і гармонізований із європейським законодавством. Він передбачає, що для виконання завдань з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів у випадках, визначених у відповідних технічних регламентах чи передбачених ними процедурах оцінки відповідності, повинні бути залучені такі органи з оцінки відповідності, як призначені органи або акредитовані внутрішні органи з оцінки відповідності виробників – для проведення випробувань та перевірок продукції згідно з деякими процедурами оцінки відповідності, якими для виробника передбачено вибір щодо залучення його акредитованого внутрішнього органу з оцінки відповідності чи призначеного органу (стаття 25 Закону).

У випадках, визначених у технічних регламентах, якими передбачене застосування процедур оцінки відповідності, виробник або уповноважений представник (від імені та під відповідальність виробника) повинен скласти декларацію про відповідність (стаття 28 Закону). При цьому звертаємо увагу, що виробник має право видати декларацію щодо виробленого товару, а не того, який вже був у вжитку (експлуатації) та, можливо, конструкцію якого змінено.

Іншими документами про відповідність є декларація, звіт, висновок, свідоцтво, сертифікат (у тому числі сертифікат відповідності) або будь-який інший документ, що підтверджує виконання заданих вимог, які стосуються об'єкта оцінки відповідності (стаття 1 Закону). Результати оцінки відповідності (протоколи випробувань, документи про відповідність тощо) вимогам технічних регламентів, проведеної в інших державах, визнаються та приймаються в Україні згідно з положеннями чинних міжнародних договорів України, які передбачають взаємне визнання результатів оцінки відповідності (стаття 45 Закону).

Технічний регламент – це нормативно-правовий акт, в якому визначено характеристики продукції або пов'язані з ними процеси та методи виробництва, включаючи відповідні адміністративні положення, додержання яких є обов'язковим. Він може також включати або виключно стосуватися вимог до термінології, позначень, пакування, маркування чи етикетування тією мірою, якою вони застосовуються до продукції, процесу або методу виробництва (стаття 1 Закону).

Що стосується транспортних засобів, вимоги до них визначено Порядком затвердження конструкції транспортних засобів, їх частин та обладнання, а вимоги щодо оцінки відповідності – Порядком ведення реєстру сертифікатів типу транспортних засобів та обладнання і виданих виробниками сертифікатів відповідності транспортних засобів або обладнання, затвердженими наказом Мінінфраструктури України від 17.08.2012 р. № 521 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 14.09.2012 р. за № 1586/21898). Вказані порядки гармонізовано з директивами Європейського Союзу, зокрема з питань взаємного визнання оцінки відповідності. Формою документа про відповідність визначено сертифікат.

Регламент (ЄС) 715/2007 Європейського Парламенту та Ради від 20.06.2007 р. про затвердження типу транспортних засобів щодо викидів від легких пасажирських і вантажних транспортних засобів (Євро 5 і Євро 6) передбачає, що виробники повинні забезпечити дотримання процедур схвалення типу для перевірки відповідності продукції, надійності пристроїв контролю забруднення та вимог щодо відповідності в експлуатації. Для оцінки відповідності використовується Регламент (ЄС) 2018/858 Європейського Парламенту та Ради від 30.05.2018 р. про схвалення та ринковий нагляд за автотранспортними засобами та їх причепами, а також системами, компонентами й окремими технічними вузлами, призначеними для таких транспортних засобів, про внесення змін до регламентів (ЄС) 715/2007 та (ЄС) 595/2009 та скасування Директиви 2007/46/ЄС (далі – Регламент). Регламент передбачає такі документи щодо оцінки відповідності:

- сертифікат затвердження типу (документ, за допомогою якого орган із затвердження офіційно засвідчує, що тип транспортного засобу, системи, компонента чи окремого технічного вузла було схвалено);
- сертифікат відповідності (документ, виданий виробником, який засвідчує, що виготовлений транспортний засіб відповідає схваленому типу транспортного засобу та всім нормативним актам, чинним на момент його виробництва).

При цьому передбачається, що перед розміщенням на ринку схваленого типу транспортного засобу, системи, компонента або окремого технічного вузла імпортери повинні переконатися, що вони охоплені дійсними сертифікатами схвалення типу ЄС. У випадках, коли йдеться про транспортний засіб, імпортер гарантує, що транспортний засіб супроводжується необхідним сертифікатом відповідності (стаття 16 Регламенту). Умови та процедури надання виробником сертифіката відповідності визначено главою VI Регламенту. Зокрема, виробник повинен видавати паперовий сертифікат відповідності для кожного транспортного засобу, незалежно від того, зібраний, розібраний або повністю зібраний, якщо він виготовлений відповідно до затвердженого типу транспортного засобу. Паперовий сертифікат відповідності описує основні характеристики транспортного засобу, а також його технічні показники. У паперовому сертифікаті відповідності вказується дата виготовлення транспортного засобу. Дизайн паперового сертифіката відповідності спрямований на запобігання підробці (стаття 36 Регламенту). Транспортні засоби, для яких схвалення типу всього транспортного засобу є обов'язковим або для яких виробник отримав таке схвалення типу, повинні бути представлені на ринку, зареєстровані або введені в експлуатацію, тільки якщо вони супроводжуються дійсним сертифікатом відповідності (стаття 48 Регламенту).

Отже, необхідно констатувати, що наразі вимоги чинного Закону України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів» гармонізовано з нормами європейського законодавства та приведено у відповідність до положень Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». Тому внесення до нього запропонованих змін видається недоцільним.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений чи перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*